

שאלות ותשובות

לרבינו אשר בן יחיאל זצ"ל

מהדורה מתוקנת

עם תשובות חדשות
תיקונים על פי כתבי יד ודפוסים ראשונים
מראי מקומות והערות

בעריכת

יצחק שלמה יודלוב

עזר המשפט
מכון אור המזרח
מכון ירושלים • תשנ"ד

מעוזה פניה בפני בעלה. וכן כתב ריב"ז א' בתשובה א' ³ וכן כתב רבינו מאיר ז"ל ⁴, וגם כתב ודוקא שלא תצעה כתובה אבל תצעה כתובה לא מהימנא, כההיא דאמרין ביצמות פרק האשה ⁵ האשה שאמרה מת בעלי התירוני לינשא מתירין אותה לינשא ונותנין לה כתובה מת בעלי תנו לי כתובתי אף לינשא אין מתירין אותה. ואם תצעה להתגרש ולא הזכירה כתובתה כופין אותו לגרש. ועיקר כתובה מגדין ממדרש כתובה כשתנשאי לאחר תטלי מה שכתוב ליכי וכן נדוניא שהכניסה לו. אבל חוספת לא יהיב לה שלא הוסיף לה אדעתא למשקל ולמיפק.

ו

וששאלת אשה שיש לה בעל שנים הרבה ויש לה בנים ממנו ואמרה מאוס עלי אם כופין אותו לגרש.

תשובה אע"פ שרבינו משה ז"ל כתב ¹ דכי אמרה מאוס עלי שכופין אותו להוציא, ר"ת ² ור"י ז"ל חולקין עליו. וכיון דאיכא פלוגתא דרבוותא למה נכניס ראשנו בין הרים גדולים ולעשות גט מעושה שלא כדין ולהתיר אשת איש. ועוד כי בעונותינו זנות ישראל הן פרוצות בזמן הזה ואיכא למיחש שמא נתנה עיניה באחר, וכל המעשה בטענה זו מרבה ממזרים בישראל. ועל להבא אני כותב אבל לשעבר אם סמכו על רבינו משה מה שעשו עשוי. ושלוס. אזהר"י ז"ל.

ז

מורי"ב. נהגו כאן פחותים וגרועים מצעלי מלאכות לישא היום אשה במקום זה ונותן עיניו באחרת והולך למקום אחר ונושא אותה וחוזר למקומו בעזות מלח ובאים לידי קטעות ותרעומות וגירושין לא כדת. ועתה אנו מחלים פני מורינו לדקדק בדבר ולכתוב לנו הסכמה וגידרת הפירצה הזאת בראיות נכוחות להיות לנו לפה ולמליץ בהכרח אלו

תשובה על ענין אשה ה' אלפסי ש"ז תש"ו
נריך לימלך כי בהכרח נת
אשכנו ולרפת מתרחקין עד
כפיית האיש לגרש בעסק מה
רבינו תם ז"ל ³ וראיותיו עי
אם היו הדברים מוכרעים
איש ומלהרצות ממזרים בישא
חכמי התלמוד בימי הגאונים
שעה בימיהם להסיע על דברי
שיגרש האיש את אשתו בעל
ליה לגבראי, כדי שלא תחלה
לתרצות רעה וסמכו על ז'
מקדש ⁴ והסכימה דעתם להס
על בעלה, אותה תקנה לא פש
מקומות שנהגו לכופ לא נהגו
תקנת הגאונים ז"ל, כגון שצט
ששלחיה לאותן המקומות וק
הדבר ידוע על פי הקבלה דו
עליהם צווי הגאונים, כי תק
לא היתה עומדת לישכת מ
חכם אחד היה בארצנו והיה
טובות בענין גירושין והיה
וגזרותיו קצוות ותקועות
עליהם ומסרוס לדור דור. אל
הגיונם בספרי רי"ף ז"ל,
בהלכות ⁵ נהגו צי